

**Қарағанды облысы білім басқармасының
«Шахтинск қаласының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі қызметінің
сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау нәтижелері туралы
АНАЛИТИКАЛЫҚ АНЫҚТАМА**

Шахтинск қ.

2022 жылғы «01» шілде

Қарағанды облысы білім басқармасының «Шахтинск қаласының білім бөлімі» ММ басшысының 2022 жылғы 27 мамырдағы № 122 Қарағанды облысы білім басқармасының «Шахтинск қаласының білім бөлімі» ММ қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы» бұйрығы негізінде 12 жалпы орта білім беру ұйымдарында (9 жалпы білім беретін мектеп, 2 мектеп-гимназия, мектеп-лицейі) 2022 жылғы 1 маусым мен 30 маусым аралығында сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді.

Ішкі талдаумен 2021 жылғы қаңтардан 2022 жылғы мамырға дейінгі жалпы орта білім берудің 12 ведомстволық бағынысты ұйымдарының жұмыс кезеңі қамтылған.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы №12 бұйрығымен бекітілген сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларына сәйкес жүргізілді.

Жыл сайын Шахтинск қаласының білім бөлімімен жұмыс тобының құрамында келесі бағыттар бойынша білім беру ұйымдарында сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізіледі:

- бөлімнің және жалпы орта білім беру ұйымдарының қызметін қозғайтын құқықтық актілерде, ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

- бөлімнің және жалпы орта білім беру ұйымдарының ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау (персоналды басқару, мүдделер қақтығысы, мемлекеттік қызметтерді көрсету, ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметтен туындайтын өзге де мәселелер, Қаржы-шаруашылық қызмет, жасырын мемлекеттік қызметтер).

Шахтинск қаласының 12 жалпы орта білім беру ұйымдарында сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу бойынша іс-шаралар 2022 жылғы 30 Маусымда аяқталды.

Осылайша, Қарағанды облысы білім басқармасының «Шахтинск қаласының білім бөлімі» ММ жоғарыда көрсетілген бағыттар бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдауды және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөніндегі ұсынымдарды қамтитын ақпаратты ұсынады.

Қарағанды облысы білім басқармасының Шахтинск қаласының білім бөліміне қарасты 12 білім беру ұйымында (9 жалпы білім беретін мектеп, 2

мектеп-гимназия, мектеп-лицей) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу кезінде келесі құжаттарды басшылыққа алады:

- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңы;
- Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидалары;
- Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу бойынша әдістемелік ұсынымдар;
- Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі;
- «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы;
- Жалпы білім беру ұйымдары (бастауыш, негізгі орта және жалпы орта) қызметінің үлгілік қағидалары;
- Бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидалары;
- Педагогтерді аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттары;
- Білім беру ұйымдары көрсететін мемлекеттік қызметтерді көрсету ережелері;
- Мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшылары мен педагогтерін лауазымға тағайындау, лауазымнан босату қағидалары;
- Мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен Қазақстан Республикасы органдары қызметкерлеріне сыйақы беру, материалдық көмек көрсету және лауазымдық айлық ақыларына үстемеақылар белгілеу ережесі.

БӨЛІМНІҢ ЖӘНЕ ЖАЛПЫ ОРТА БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНЫҢ ҚЫЗМЕТІН ҚОЗҒАЙТЫН ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТІЛЕРДЕ, ІШКІ ҚҰЖАТТАРДА СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРІН АНЫҚТАУ

Нормативтік-құқықтық актілерді талдау Қарағанды облысы білім басқармасының «Шахтинск қаласының білім бөлімі» ММ құзыретіне кірмейді. Уәкілетті орган деңгейінде қайшылықтар анықталған жағдайда Қарағанды облысы білім басқармасының «Шахтинск қаласының білім бөлімі» ММ тұрақты негізде ҚР БҒМ тиісті ұсынымдар жолдайды.

БӨЛІМНІҢ ЖӘНЕ ЖАЛПЫ ОРТА БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНЫҢ ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛЫҚ-БАСҚАРУШЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНДЕ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРІН АНЫҚТАУ

Талдау персоналды басқаруға, мүдделер қақтығысына, мемлекеттік қызметтерді көрсетуге, ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметтен, Қаржы-шаруашылық қызметтен, жасырын мемлекеттік қызметтерден туындайтын өзге де мәселелерді іске асыруға байланысты мәселелерді қамтыды.

Аймақтың жалпы орта білім беру ұйымдарында сыбайлас жемқорлыққа қарсы жұмысты бақылауды күшейту, қолданыстағы заңнаманы бұзуды және сыбайлас жемқорлыққа жағдай туғызатын құқық бұзушылықтарды болдырмау мақсатында Шахтинск қаласының білім беру бөлімімен тиісті жұмыстар жүргізілуде.

Осылайша, сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізу шеңберінде жұмыс тобы 2022 жылғы маусым ішінде ұйымдастыру-кадр қызметі, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша құжаттаманы зерделеу бойынша іс-шаралар өткізді. Аталған іс-шараны өткізу барысында 2021 жылғы, 2022 жылғы қаңтар-мамырдағы талдау объектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметін реттейтін сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің болуына арналған ішкі құжаттар зерделенді; еңбек шарттары, лауазымдық нұсқаулықтар, ішкі тәртіп ережелері, ұжымдық шарттар, қызметкерлердің жеке істері, демалыс кестелері, қызметкерлерді қабылдау және жұмыстан босату тәртібі, педагог қызметкерлерді аттестаттау, сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың сақталуы, кадр бағыты бойынша ақпараттық жүйелерді зерделеу және т.б.

Персоналды басқарумен байланысты анықталған тәуекелдер саны – 3 бірлік.

Персоналды басқару бағытын зерделеу бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу үшін ақпарат көзі ҚР заңнамасында белгіленген тәртіппен алынған қылмыстық құқық бұзушылықтар үшін соттылығы бар немесе болған адамдарды анықтау мәніне білім беру ұйымдарының қызметкерлеріне қатысты ҚР БП жанындағы ҚСЖАЕК «Арнайы есепке алу» ақпараттық жүйесінің деректері болып табылды.

Білім беру саласындағы сыбайлас жемқорлық қылмыстар мен құқық бұзушылықтардың алдын алу және жолын кесу мақсатында 2021 жылғы қаңтар-2022 жылғы мамыр аралығында Білім бөлімі білім беру мекемелеріне жұмысқа қабылданатын адамдарға қатысты заңнамалық шектеулердің сақталуына талдау жүргізді. Осы талдауды жүргізу шеңберінде білім бөлімі қылмыстық құқық бұзушылықтар үшін соттылығы бар немесе болған қызметкерлерді анықтау тұрғысынан білім беру ұйымдары қызметкерлерінің жеке істерін тексеруді жүзеге асырды.

2022 жылғы 1 маусымдағы жағдай бойынша 12 жалпы орта білім беру ұйымдарының 1023 қызметкерінің 1023-і (100%) аталған мәселе бойынша ҚР БП жанындағы ҚСЖАЕК «Арнайы есепке алу» АЖ арқылы заңнаманы бұзушылықтарды анықтау тұрғысынан тексеру жүзеге асырылды.

Білім беру ұйымдарында адамдарды жұмысқа орналастыру мәселесі бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізу шеңберінде Шахтинск өңірінің білім беру ұйымдарында және бөлімдерінде қызметкерлерді қабылдау ҚР Еңбек Кодексіне, қылмыстық құқық бұзушылық жасаған, қылмыстық жауаптылыққа тартылған адамдарды, қылмыстық жауаптылыққа тартылған адамдарды арнайы есепке алуды жүргізу және пайдалану қағидаларына сәйкес жүзеге асырылатыны анықталды ұсталғандарды, күзетпен ұсталғандарды және сотталған адамдарды қылмыстық құқық бұзушылық және дактилоскопиялық есепке алу, ҚР Бас Прокурорының 2018 жылғы 27.02. № 29 бұйрығымен бекітілген

Шахтинск қаласының білім беру ұйымдарының барлық бірінші басшылары ҚО ББ Шахтинск қаласының білім бөлімінің 2021 жылғы 18.08. № 05-02-10/1382 қызметкерді жұмысқа қабылдау кезінде қатаң қажеттілік туралы хатымен міндетті түрде ҚР БП жанындағы ҚСЖАЕК «Арнайы есепке алу» ақпараттық жүйесі арқылы деректерді тексеруді жүзеге асыру, сондай-ақ жұмысқа орналастыру кезінде тәртіптік жауапкершілік туралы хатымен танысты. ҚР ҚК баптары бойынша соттылығы бар қызметкерлерді жұмысқа орналастырудан бас тартуға негіз болып табылады.

Бұдан басқа, заң қызметі ҚК-нің 1959,1997 және 2014 жылдардағы редакцияларында ҚК-нің баптары көрсетілген «Сотталғандығының болуы білім беру ұйымдарында жұмысқа жібермеуге негіз болып табылатын ҚК баптарының (ҚР ЕК-нің 26-бабының 2, 3-тармақтарына сәйкес)» жиынтық кестесін әзірледі.

Кандидаттарды жұмысқа қабылдау туралы бұйрық шыққанға дейін білім бөлімінің заң қызметі жұмысқа орналасуға жаңадан келген кандидаттарды бөлімге де, білім беру ұйымдарына да электрондық талаптарды жіберу арқылы алдын ала міндетті тексеру жүргізеді.

Соттылықтың болуы немесе болмауы туралы анықтамалар білім беру ұйымының әлеуетті қызметкерін тексеру құралы ретінде қарастырылмайды. Жүйемен өңделген талаптар түріндегі сұрау салулар құжаттың (талаптың) атында кандидаттың және жұмысқа орналастыру жоспарланып отырған білім беру ұйымының тегі көрсетіле отырып, тексеру үшін уәкілетті тұлғаның БА жеке папкада электрондық түрде де, сондай-ақ қабылдау орны бойынша қызметкердің жеке ісінде қағаз түрінде де сақталады.

2021 жылғы желтоқсаннан бастап әр айдың 25-і күні Қарағанды облысының білім басқармасына жұмысқа қабылданған қызметкерлер туралы ақпарат жіберіледі.

Тәуекелдің атауы: Қызметкерді ҚР БП жанындағы ҚСЖАЕК «Арнайы есепке алу» ақпараттық жүйесі арқылы тексерусіз жұмысқа орналастыру (1 қызметкер).

Тәуекел сипаттамасы: Талдау жүргізу барысында №12 ЖББМ 16.05.2022 ж. Шахтинск қаласының білім бөлімінің «№ 12 жалпы білім беретін мектебі» КММ бухгалтері лауазымына Сарманқұлова Гүлнара Ауданғалиқызы тағайындалғаны анықталды, оған сұраныс ҚР БП ҚСЖАЕК АЖ-не уақтылы жіберілмеді, яғни қызметкер «Б» корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымынан мәліметтер (талаптар) алмай жұмысқа орналастырылды. ҚР БП ҚСЖАЕК АЖ, бұл ТП-ға қайшы келеді. ҚР ЕК-нің 26-бабы 2-тармағының 2,3-тармақшасына сәйкес білім беру ұйымдарына жұмысқа орналасу кезінде белгілі бір шектеулер орын алады. Сұраныс 2022 жылдың 24 мамырында жасалды, яғни қызметкерді лауазымға тағайындау туралы бұйрық шыққаннан кейін 7 күн өткен соң.

Оны жою бойынша ұсыныстар:

Білім бөлімінің және ведомстволық бағынысты білім беру ұйымдарының қызметкерлеріне ҚР Еңбек Кодексі (атап айтқанда, КП) қатаң сақтау. ҚР Бас Прокурорының 27.02.2018 жылғы № 29 бұйрығымен бекітілген қылмыстық құқық бұзушылық жасаған, қылмыстық жауаптылыққа

тартылатын адамдарды, қылмыстық құқық бұзушылық жасағаны үшін қылмыстық жауаптылыққа тартылған адамдарды арнайы есепке алуды және ұсталған, күзетпен ұсталған және сотталған адамдарды дактилоскопиялық есепке алуды жүргізу және пайдалану қағидалары.

Бөлімге және білім беру ұйымдарына барлық кандидаттар ҚР БП жанындағы ҚСЖАЕК "арнайы есепке алу" ақпараттық жүйесі арқылы тексерілсін.

Орта білім беру жүйесінде жалпы білім беретін мектептердің 627 педагогы қызметін жүзеге асырады, оның ішінде 516 педагог – жоғары педагогикалық білімі бар (82,3%), 81 педагог – техникалық және кәсіптік білімі бар (13%), 30 педагог-жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар (магистратура), «магистр» дәрежесі бар (4,7%).

Қызметкерлердің жеке істерін диплом бойынша атқаратын лауазымына сәйкестігіне зерделеу мәселесіне қатысты айта кету керек, білім беру ұйымдары өз қызметінде «Лауазымдардың үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» «Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 31 наурыздағы № 121 бұйрығын басшылыққа алуға міндетті педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген адамдар.

Қолданыстағы Қағидалардың біліктілігіне қойылатын талаптарға сәйкес барлық мамандықтар мұғалімдерінің «Тиісті бейін бойынша жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі педагогикалық немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі педагогикалық білімі немесе тиісті бейін бойынша өзге де кәсіптік білімі немесе жұмыс өтіліне талап қойылмай, педагогикалық қайта даярлығын растайтын құжаты немесе XI педагогикалық білімі бар орта мектепті бітіргені туралы құжаты» болуы тиіс. Біліктіліктің орташа деңгейіне жататын 1995 жылға дейінгі сынып бойынша

Білім беру ұйымдары директорларының орынбасарлары үшін біліктілікке қойылатын талаптарға сәйкес Қағидаларда «Тиісті бейін бойынша жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі педагогикалық немесе өзге де кәсіптік білім немесе педагогикалық қайта даярлауды растайтын құжат, педагогикалық жұмыс өтілі кемінде 3 жыл» делінген.

Тәуекелдің атауы: қызметкердің біліктілік талаптарына сәйкес келмеуі (10 қызметкер).

Тәуелкел сипаттамасы: жалпы орта білім беру ұйымдарында материалдарды зерделеу барысында қызметкерлердің біліктілік талаптарына сәйкес келмеуі түрінде ҚР еңбек заңнамасының бұзушылықтары анықталды:

№ 1 мектеп-гимназиясы:

- Рывун Л.Ф. 2004 жылдан бастап информатика пәнінің мұғалімі болып жұмыс істейді. Тексеру барысында бұл қызметкердің «Ақпараттық жүйелер инженері» біліктілігін бере отырып, ақпараттық жүйелер (ғылымда, техникада және білім беруде) мамандығы көрсетілген білімі

туралы құжаты бар екендігі анықталды, бұл оған «информатика» пәні бойынша педагогикалық қызметті жүзеге асыруға құқық бермейді.

№ 2 ЖББМ:

- Букина И.В., ақпараттандыру жөніндегі директордың орынбасары, осы лауазымға 2021 жылғы 1 қыркүйегінен «Информатика» мамандығы бойынша дипломсыз немесе сертификатсыз қабылданды. «Шетел тілі» мамандығы бойынша «Неміс және ағылшын тілдерінің мұғалімі» біліктілігін растайтын дипломы бар.

- Горюцкая Э.П., бастауыш сынып мұғалімі, педагогикалық қызметін 2017 жылғы 1 қыркүйегінен бастап «Бастауыш білім беру» мамандығы бойынша дипломға сәйкес жүзеге асырады. Алайда 2016 жылғы 2 қыркүйегі мектепалды даярлық сыныбының тәрбиешісі болып қабылданды. Осы лауазымға қабылдау кезінде мектепке дейінгі білім беру педагогы ретінде қызметті жүзеге асыруға құқық беретін диплом болған жоқ.

- Мациевская Д.О., информатика мұғалімі, 2019 жылғы 02.09. № 166 бұйрықтың негізінде 2019 жылғы 02.09. жұмысқа қабылданды, ал «Негізгі мектептің информатика мұғалімі» біліктілігін беру туралы сертификат 2019 жылғы 28.10. берілді, өйткені курсты 10.10-25.10.2019 жылы өту кезеңі. Бұл факт педагогты жұмысқа қабылдау кезінде тиісті бейін бойынша білімі туралы құжат болмағанын көрсетеді. Сонымен қатар, бірінші диплом педагогикалық емес білім туралы құжат болып табылады (ТЖКБ, «Есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз ету» мамандығы, «техник-бағдарламашы» біліктілігін бере отырып).

№ 4 ЖББМ:

- Ю.В.Кадина «Химия» мамандығы бойынша «Жаратылыстану бакалавры» академиялық дәрежесін бере отырып, жоғары білім туралы дипломның негізінде 2021 жылғы 01.09. № 169 бұйрыққа сәйкес қосымша химия мұғалімі болып қабылданды. Бұл диплом келесі себептер бойынша педагогикалық білім туралы құжат болып табылмайды: дипломның коды 5B060600 және дипломның академиялық дәрежесі педагогикалық жіктемеге жатпайды, дипломға қосымша педагогика курсы көрсетпейді.

№ 5 мектеп-гимназиясы:

- Балтабаева Д.Н. (ЕШ бұзылған) тарих пәнінің мұғалімі болып 01.09.2021 жылғы № 369 бұйрықтың негізінде қабылданды, алайда Академик Е.А.Бөкетов атындағы ҚарМУ гуманитарлық білім бакалавры дәрежесін (5B020300 – тарих) бере отырып берген диплом Педагогикалық қызметті жүзеге асыруды көздемейді. Сондай-ақ, дипломға қосымшаға сәйкес оқу курсына «педагогика» пәні болмады. 2021-2022 оқу жылының басындағы бос орынға және өндірістік қажеттілікке байланысты № 5 мектеп-гимназияның педагогикалық кеңесінің 31.08.2021 жылғы шешімімен Д.Н.Балтабаева 2022 жылы «Тарих» мамандығы бойынша қайта даярлау курсынан өтіп, тарих мұғалімі лауазымына қабылданды.

№ 6 ЖББМ:

- Орынбасарова М.О. (ЕШ бұзылған) 13.12.2021 жылғы № 315 бұйрықпен 8 сағаттық жүктемемен тарих және құқық мұғалімі болып жұмысқа қабылданды. Білім туралы құжаттарды зерделеп, жұмыс тобы 050301 «Құқықтану» мамандығы бойынша дипломның, сондай-ақ

«Зайырлылық және дінтану» курстарын бітіргені туралы куәліктің, 2021 жылғы 27.10. «Зайырлылық және дінтану» жаһандық құзыреттілік курсы бойынша сертификаттың жалпы білім беретін мектепте тарих мұғалімі болып жұмыс істеуге құқық бермейтінін, яғни қызметкер біліктілікке талаптарына сәйкес келмейтінін анықтады.

№ 11 ЖББМ:

- Кадина Ю.В. химия пәні мұғалімі болып 2013 жылғы 01.09. №22 бұйрыққа сәйкес «Химия» мамандығы бойынша «Жаратылыстану бакалавры» академиялық дәрежесі берілген жоғары білім туралы диплом негізінде қабылданды. Бұл диплом келесі себептер бойынша педагогикалық білім туралы құжат болып табылмайды: дипломның коды 5B060600 және дипломның академиялық дәрежесі педагогикалық жіктемеге жатпайды, дипломға қосымшада педагогика курсы жоқ.

- Муллина А.А. ақпараттандыру саласындағы білімі туралы тиісті дипломсыз 2021 жылдан 13.11. бастап («лауазымдарды қоса атқару туралы» 2021 жылғы 13.11. № 383 бұйрық) директордың ақпараттандыру жөніндегі орынбасары лауазымында жұмыс істейді. Мерзімі өткен «ҚР Білім беру ұйымдарында электрондық оқыту жүйесін енгізу негізінде педагог қызметкерлердің АКТ-құзыреттілігі» курсы өткені туралы сертификаты бар (2014 жыл/36 сағат).

Педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларына қойылатын талаптарды бұзушылықтардың анықталуына байланысты білім беру ұйымдарының директорларына осы бұзушылықтарды жою бойынша нақты ұсынымдар берілді. Осылайша, № 11 ЖББМ директоры Ю.В. Кадина мен А. А. Муллинаның атына 25.04.2022 жылы жаңа оқу жылы басталғанға дейін қайта даярлаудан өту қажеттілігі туралы хабарлама жіберді. Аталған тұлғаларға қатысты қайта даярлаудан өту туралы бас тартылған жағдайда ҚР Еңбек кодексінің 54-бабы (ТП) қолданылады.4 Т.1). Осы хабарламамен педагогтар қол қоюмен танысты.

№ 12 ЖББМ:

- Баймбетова М.З. 2019 жылы 09.09. Өзбекстан Республикасы Навои мемлекеттік педагогикалық институтының 2018 жылы 29.01. «Құқық және экономика негіздері» мамандығы бойынша берген дипломының негізінде 2019 жылғы 09.09. №144 бұйрығымен тарих пәнінің мұғалімі болып жұмысқа қабылданды. Алайда, бұл диплом «тарих» пәнін оқытуға мүмкіндік бермейді, бұл біліктілік талаптарын бұзу болып табылады. Осы бұзушылықты жою мақсатында М.З.Баймбетова Академик Е.А.Бөкетов атындағы ҚарМУ-не түсті және тарих факультетінің «6B01601-Тарих» білім беру бағдарламасы (мамандығы) бойынша оқиды (2021 жылғы 24.02. №41395 анықтама).

Сонымен қатар, білім беру ұйымдары қызметкерлерінің жеке істерін диплом бойынша атқаратын лауазымына сәйкестігіне зерделеу кезінде педагогтердің жалпы санының 627-ден 51 педагог (8,1%) Педагогикалық қызметті Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде алынған кәсіптік қайта даярлау туралы дипломға сәйкес жүзеге асыратыны анықталды.

Оны жою бойынша ұсыныстар:

«Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалар лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» «Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі №338 бұйрығына, сондай-ақ білім туралы» ҚР Заңына қызметкерлердің біліктілік талаптарына сәйкестігі тұрғысынан өзгерістер енгізу туралы» ҚР БҒМ 2022 жылғы 31 наурыздағы № 121 бұйрығын сақтау.

2022 жылғы 01.09. дейінгі мерзімде тиісті бейіні бойынша кәсіптік білімі жоқ қызметкерлерге қатысты шаралар қабылдасын (педагогтерді қайта даярлауға жіберсін, не еңбек шартын бұзсын).

Сондай-ақ сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдауды жүзеге асыру шеңберінде **қызметкерлерге қатысты тәртіптік және өзге де шараларды қолдану туралы мәселе зерделенді.**

Тәртіптік жаза еңбек міндеттерін, яғни қызметкер мен жұмыс берушінің арасындағы еңбек қатынастары негізінде туындаған міндеттерді орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін ғана қолданылуы мүмкін. Бұл міндеттер білім беру ұйымының жұмыс берушісі мен қызметкер арасындағы еңбек шартында айтылған. Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 22-бабына сәйкес жұмыскердің міндеттері айқындалды. Сонымен қатар, жұмыс беруші жұмыскердің тәртіптік теріс қылық жасағаны үшін ҚР Еңбек кодексінің 64-бабына сәйкес тәртіптік жаза түрлерін қолдануға құқылы:

Осылайша, талданып отырған кезеңде (2021 жыл, 2022 жылғы қаңтар-мамыр) Шахтинск қаласының жалпы орта білім беру ұйымдарының 71 қызметкеріне қатысты (№1 мектеп-гимназия, № 2,3,4 ЖББМ, № 5 мектеп-гимназия, № 6, 7, 8, 9, 11 ЖББМ, Ә.Бөкейханов атындағы мектеп-лицейі) факт анықталды және тәртіптік жазалау шаралары қолданылды. Сонымен, 2021 жылы және 2022 жылдың қаңтар-мамыр айларында барлығы 74 тәртіптік жаза қолданылды, оның ішінде 65 тәртіптік жаза ескерту, 7 – сөгіс, 1 – қатаң сөгіс және 1 тәртіптік жаза – еңбек шартын бұзу.

Сондай-ақ, 2021 жыл және 2022 жылдың 5 айы кезеңінде ҚР ЕК-нің 64-бабын бұзу бөлігінде жалпы орта білім беру ұйымдарының бірінші басшылары тәртіптік жауапкершілікке тартылды. 2021 жылы № 159/7 мектеп-гимназия, № 11 ЖББМ, № 12 ЖББМ, мектеп-лицей, № 8 ЖББМ директорының м.а., № 10 ЖББМ, № 11 ЖББМ, № 10 ЖББМ директорларына 9 тәртіптік жаза қолданылды. 2022 жылдың қаңтар-мамыр айларында Шахтинск қаласының білім бөлімінің бұйрықтарымен № 8 ЖББМ, № 11 ЖББМ директоры тәртіптік жауапкершілікке тартылды.

Тәртіптік жаза қолдану туралы бұйрықтарды, тиісті құжаттарды зерделеу барысында қызметкерлерге тәртіптік жаза қолдану процесі ашық екені анықталды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері жоқ.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасағаны үшін білім беру ұйымдарының лауазымды тұлғаларын жауапкершілікке тарту туралы мәліметтерге қатысты осы мәселеге тиісті назар аударылатыны анықталды. Өз бетінше білім беру ұйымдары қызметкерлердің лауазымдық міндеттерін бағалауды жүргізді, олардың орындалуы сыбайлас жемқорлық көріністеріне барынша бейім. «Педагог мәртебесі туралы» ҚР Заңын, «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚР Заңын ескере отырып, лауазымдық нұсқаулықтарға өзгерістер мен толықтырулар енгізілді. Педагогтар мен ата-аналар арасында сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу бойынша жадынамалар мен буклеттер шығарылып, таратылды. Ата-аналардан заңсыз ақша алу фактілері, сондай-ақ білім беру ұйымдары қызметкерлерінің тарапынан басқа да сыбайлас жемқорлық әрекеттері анықталған жоқ. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін білім беру ұйымдарының лауазымды адамдарын жауапкершілікке тарту туралы мәліметтер жоқ. Бұл процесс мөлдір. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері жоқ.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау шеңберінде жеке және заңды тұлғалардың талдау субъектісіне қатысты өтініштері, сондай-ақ білім беру ұйымдары қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық мәселелеріне байланысты әрекеттеріне шағымдар және өзге де кері байланыс сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау шеңберінде маңызды мәселе болып табылады.

2021 жылғы қаңтар-шілде аралығында білім беру ұйымдарының азаматтардың өтініштері бойынша жұмысы «Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 13 қаңтардағы № 221 Заңына сәйкес жүргізілді. 2021 жылғы 1 шілдеден бастап аталған жұмыс 2021 жылғы 1 шілдеден бастап қолданысқа енгізілген Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексіне сәйкес жүргізіледі.

Аталған процесс бойынша жұмыс жағдайына талдау жүргізілді: өтініштерді белгіленген мерзімдерді бұза отырып қарауға жол бермеу бойынша тұрақты бақылау жүргізіледі. 2021 жылы, 2022 жылғы қаңтар-мамырда азаматтардың ауызша және жазбаша өтініштері, білім беру ұйымдарының басшылығы мен қызметкерлерінің әрекеттеріне шағымдар түскен жоқ.

Мүдделер қақтығысына байланысты анықталған тәуекелдер саны-0 бірлік.

Білім беру ұйымдарының мүдделер қақтығысын реттеу мәселесі бойынша қызметін зерделеу кезінде мүдделер қақтығысының болуына, кадрлардың ауысу, қызметкерлерді жұмыстан босату (лауазымын төмендету) себептеріне, сондай-ақ ұйымның кадр саясатының өзге де мәселелеріне талдау жүргізіледі.

Лауазымын жоғарылату, өзге лауазымдарға ауыстыру, лауазымын қоса атқару қызметкерлердің жазбаша келісімі негізінде жүргізіледі.

Мұғалім өз міндеттерін орындау барысында болуы мүмкін мүдделер қақтығысы жағдайлары мыналар болуы мүмкін:

- мұғалім өзі оқытатын оқушылармен репетиторлық қызметті жүзеге асырады;
- мұғалім сынып, мектеп қажеттіліктеріне ақша жинайды;
- мұғалім өз білім алушыларының қатысуымен өтетін конкурстық іс-шаралардың, олимпиадалардың қазылар алқасына қатысады;
- мұғалім мектепте белгіленген тыйымдарды бұзады.

Педагогикалық қызметкерлердің қызметі бойынша мүдделер қақтығысына жүргізілген талдау нәтижелері бойынша анықталған жоқ.

Талдау барысында 3 білім беру ұйымын қоспағанда, 12 білім беру ұйымында тікелей бағынысты жақын туыстарының бірлескен қызмет көрсету жағдайлары болмағаны анықталды.

Талдау барысында жақын туыстарының Қарағанды облысы білім басқармасының Шахтинск қаласының білім бөлімінің «№ 5 мектеп-гимназиясы» КММ, Қарағанды облысы Білім басқармасы Шахтинск қаласының білім бөлімінің «№ 11 жалпы білім беретін мектебі», Қарағанды облысы Білім басқармасы Шахтинск қаласының білім бөлімінің «Ә.Бөкейханов атындағы мектеп-лицейі» КММ-де бірлескен қызмет ету жағдайлары анықталды.

№ 5 мектеп-гимназиясында қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі ретінде М.К.Осанованың қызы болып келетін Укиметова Жұлдыз Берікқызы педагогикалық қызметін жүзеге асырады.

Новодолинка кентіндегі № 11 жалпы білім беретін мектепте шет тілі мұғалімі ретінде Какенбаева Меруерт Кайратовна жұмыс істейді, мектеп директоры Г.У.Какенбаеваның қызы.

Ә. Бөкейханов атындағы мектеп-лицейде Есмаганбетова Айгул Мылтыкбаевна информатика кабинетінің лаборанты болып жұмыс істейді.

Алайда, белгіленген фактілерге сүйене отырып, туыстық қатынастар орын алады, бірақ тікелей бағыну жоқ деген қорытынды жасау керек. Бұл лауазымдық нұсқаулықтарды ұсыну арқылы расталады.

Жалпы орта білім беру ұйымдарының бірінші басшыларының лауазымдық нұсқаулықтарына, педагогтердің лауазымдық нұсқаулықтарына, сондай-ақ ҚР Еңбек кодексінің талаптарына сәйкес жасалған мектеп директорының оқу-тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасарының лауазымдық нұсқаулықтарына сәйкес білім беру ұйымдарының директорлары мен педагогтер арасындағы тікелей бағыныстылық жойылды. Білім беру ұйымының директоры білім беру ұйымының жалпы қызметін оның жарғысына және басқа да құқықтық актілерге сәйкес бақылайды. Педагогтердің (пән мұғалімдерінің) қызметін мектеп директорының оқу-тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары бақылайды. Педагогтар директордың оқу-тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасарына тікелей бағынады, бұл директордың оқу-тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасарларының лауазымдық нұсқаулықтарында белгіленген. Сондай - ақ, Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 27 желтоқсандағы «Педагог мәртебесі туралы» VI Заңының негізінде 16-бап, барлық білім беру ұйымдарында қызметтік мінез-құлықты реттеу үшін педагогикалық

әдеп жөніндегі кеңес құрылғанын атап өткен жөн. Педагогикалық әдеп жөніндегі кеңестің отырыстары хаттамамен тіркеледі.

Ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметтегі ішкі тәуекелдерге жүргізілген талдау барлық білім беру ұйымдарында персоналды басқару ҚР қолданыстағы заңнамасына сәйкес жүзеге асырылатынын көрсетті: ҚР Еңбек кодексі, «Білім туралы» ҚР Заңы, «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚР Заңы, «педагог мәртебесі туралы» ҚР Заңы, сондай-ақ өзге де заңдар мен заңға тәуелді нормативтік құқықтық актілер.- құқықтық актілермен.

Ұжымдағы еңбек қатынастары ҚР Еңбек кодексімен, еңбек шарттарымен, лауазымдық нұсқаулықтармен, ішкі еңбек тәртібі Ережелерімен, ұжымдық шартпен реттеледі. Еңбек шарты екі данада жасалады, оның мазмұны ҚР Еңбек кодексінің 28-бабына сәйкес келеді. Қызметкерлердің жеке істері белгіленген талаптарға сәйкес жүргізіледі.

Барлық білім беру ұйымдарында барлық қызметкерлерге лауазымдық нұсқаулықтар бар. Барлық қызметкерлер нұсқаулықтармен танысты, танысу туралы қолы бар.

Қызметкерлерді қабылдау және жұмыстан шығару заңнамаға сәйкес жүзеге асырылады. Қызметкер жұмыстан босатылған кезде порталға бос жұмыс орны туралы өтінім беріледі. «Enbek.kz-электрондық еңбек биржасы» (тұрақты жаңартумен). Қызметкерлерді жұмысқа қабылдау «Қарағанды облысы Шахтинск қаласы әкімдігінің халықты жұмыспен қамту орталығы» КММ жолдамасы бойынша жүзеге асырылады. Қызметкерлерді жұмысқа қабылдау және жұмыстан босату кезінде еңбек шарттарын есепке алу. «Enbek.kz-еңбек шарттарын есепке алудың бірыңғай жүйесі» порталы арқылы жүзеге асырылады.

Сайтта бос жұмыс орындарының болуы туралы ақпарат уақтылы орналастырылады enbek.kz, міндетті ұзартумен өзекті қолданыстағы бос жұмыс орындары туралы өтінімдер. 2022 жылғы 1 маусымдағы жағдай бойынша Шахтинск аймағында 12 жалпы орта білім беру ұйымдарында 30 бос жұмыс орны бар.

Жыл сайынғы ақылы еңбек демалысын берудің кезектілігін білім беру ұйымының кәсіподақ комитетімен келісім бойынша қызметкерлердің пікірін ескере отырып, білім беру ұйымының директоры бекітеді не тараптардың келісімі бойынша демалыс кестесінен тыс белгіленеді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау шеңберінде білім беру ұйымдарының 1023 қызметкерінің жеке істері тексерілді. Жұмыс тобы жеке істер білім беру ұйымдарының барлық қызметкерлеріне азаматтық қызметшілердің жеке істерін рәсімдеу, сақтау және есепке алу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес, сондай-ақ Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес жүргізілетіндігін анықтады. Білім беру ұйымдарында барлық қызметкерлер (100%) сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер қабылдады, әрбір қызметкердің жеке ісінде қызметкердің қолы қойылған құжаттың түпнұсқасы және шектеуді қабылдау күні сақталады.

"Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 12-бабын орындау үшін білім беру ұйымдарының барлық бірінші басшылары, сондай-ақ олардың орынбасарлары лауазымға

тағайындау кезінде заңнамамен ұйғарылған сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды, осыған байланысты сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдау туралы міндеттемелерге қол қояды. Қол қойылған міндеттемелер бірінші басшылар мен олардың орынбасарларының жеке істерінде сақталады. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдау туралы міндеттемелердің көшірмелері электрондық және қағаз түрінде ұйымдастыру-кадр жұмысы жөніндегі әдіскерде және білім беру бөлімінің заңгерінде сақталады.

Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V ҚР «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңын орындау және Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясын іске асыру шеңберінде 2021 жылғы қаңтардан бастап жеке тұлғаның активтері мен міндеттемелері туралы декларацияны ұсыну рәсіміне өзгерістер енгізілді.

Декларацияны міндетті түрде тапсыру «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚР Заңының 11-бабында көзделген қаржылық бақылау шарасы болып табылады.

Сондай-ақ, "сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" ҚР Заңының 1-бабының 2-1 тармағына сәйкес, " мемлекеттік ұйымда немесе квазимемлекеттік сектор субъектінде басқарушылық функцияларды орындайтын адам, - аталған ұйымдарда тұрақты, уақытша не арнайы өкілеттік бойынша ұйымдастырушылық-өкімдік немесе өкімшілік-шаруашылық функцияларды орындайтын адам" мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың қатарына кіреді, демек, білім беру ұйымдары бірінші басшыларының орынбасарлары (әдіскерлері) мен олардың жұбайлары (зайыптары), оның ішінде өкімшілік-шаруашылық жөніндегі орынбасарлары білім беру ұйымдарының бөлімдері (АХБ) және олардың жұбайлары, завхоздар және олардың жұбайлары, білім беру ұйымдарының бухгалтерлері және олардың жұбайлары, сондай-ақ тұлғалар, сатып алуды, оның ішінде мемлекеттік сатып алуды ұйымдастыру және өткізу жөнінде шешімдер қабылдауға уәкілеттік берілген адамдар (конкурстық комиссияның толық құрамы) мен олардың жұбайлары (зайыптары) 250-нысан бойынша активтері мен міндеттемелері туралы декларацияны міндетті түрде табыс етеді.

Талдау жүргізу сәтіндегі жағдай бойынша 12 білім беру ұйымының бірінші басшылары мен олардың жұбайлары 270.00 салық есептілігі нысанына (Сен)сәйкес активтері мен міндеттемелері туралы декларация тапсырды. Сондай-ақ, 12 білім беру ұйымдары директорларының барлық орынбасарлары мен олардың жұбайлары 250.00 Сен жеке тұлғасының активтері мен міндеттемелері туралы декларация тапсырды. Мемлекеттік кіріс органының 250.00, 270.00 нысандағы салық есептілігін қабылдағаны немесе қабылдамағаны туралы хабарлама электрондық түрде мемлекеттік қызметшілердің, білім беру ұйымдары басшыларының, білім беру ұйымдары басшылары орынбасарларының жеке істерінде болады.

1. 2021 жылғы 12 қарашадағы № 561 өзгерістер мен толықтырулар енгізе отырып, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 14 мамырдағы № 202 бұйрығымен бекітілген педагогтерді аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттары.

2. "Педагогтерді аттестаттаудан өткізу үшін құжаттар қабылдау" мемлекеттік көрсетілетін қызмет стандарты (педагогтерді аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттарына 7-қосымша).

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау үшін білім беру ұйымы директорының бұйрығымен аттестаттау комиссиясының құрамы бекітіледі, ол қызметкерлерді аттестаттау қорытындылары бойынша алқалы түрде шешім қабылдайды.

2021 жылы білім беру ұйымдарында педагогтарды аттестаттау нормативтік-құқықтық құжаттарға сәйкес жүзеге асырылды:

- ҚР БҒМ 2016 жылғы 27 қаңтардағы № 83 бұйрығы (2020 жылғы 14 мамырдағы № 202 өзгерістер мен толықтырулар енгізумен).

- ҚР БҒМ 2021 жылғы 29 қаңтардағы № 41 «2021 жылы білім беру ұйымдары педагогтерін аттестаттаудан өткізу және біліктілік санаттарын беру рәсімдері, ұлттық біліктілік тестілеуін ұйымдастыру және өткізу туралы» бұйрығы. (2021ж.30.04. №18-6/890-вн өзгерістер мен толықтырулар енгізумен).

- «Педагогтерге біліктілік санаттарын беру (растау) қағидаларын бекіту туралы» ҚР БҒМ 2020 жылғы 11 мамырдағы № 192 бұйрығы.

2021 жылғы 29 қарашада педагогтерді аттестаттаудан өткізудің жаңа қағидалары мен шарттары заңды күшіне енді (ҚР БҒМ 2016 жылғы 27 қаңтардағы № 83, өзгерістер мен толықтыруларды енгізе отырып, 2021 жылғы 12.11. № 561 Бұйрығы).

2021 жылы ҚР БҒМ 2016 жылғы 27 қаңтардағы № 83 бұйрығына сәйкес (2020 жылғы 14 мамырдағы № 202 өзгерістер мен толықтырулар енгізілген) педагогтерді аттестаттаудан өткізу шеңберінде 2021 жылы Қарағанды облысы білім басқармасының, Шахтинск қаласының білім бөлімінің, жалпы орта білім беру ұйымдарының аттестаттау комиссиясының отырысы өтті.

2021 жылғы қаңтар – қараша аттестаттау кезеңінде педагогтерді аттестаттаудан өткізу кезеңінде ұйымның директоры және директордың орынбасары ретінде «педагог-модератор», «педагог-сарапшы», «педагог-зерттеуші», «педагог-шебер», «үшінші санат», «екінші санат» біліктілік санаттарын беруге (растауға) аттестаттау рәсімі 14.05.2020 жылғы № 202 өзгерістер мен толықтырулар енгізумен ҚР БҒМ 27.01.2016 жылғы № 83 бұйрығына сәйкес өткізілді.

2021 жылы бөлім және жалпы орта білім беру ұйымдары білім беру ұйымдарының педагогтеріне аттестаттау және біліктілік санаттарын беру рәсімдері үшін мектептерден 81 өтініш қабылдады, оның ішінде 75 педагогке мынадай біліктілік санаттары берілді:

- «педагог-шебер» біліктілік санаты облыстық деңгейде-3 педагог (3 педагог – санат берілді)

- «педагог-зерттеуші» біліктілік санаты облыстық деңгейде-11 адам (10 адам санаты берілді).

- өңірлік деңгейде «педагог – сарапшы» біліктілік санаты – 28 адам (21 адам санаты берілді).

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері шеңберінде іс-шаралар өткізу кезінде 2022 жылғы қаңтар-мамырда жалпы орта білім беру ұйымдарының педагогтерін аттестаттау жөніндегі құжаттарды зерделеу барысында жұмыс тобы 2022 жылғы 16 мамыр-31 мамыр аралығында білім бөлімімен ақпараттық жүйе арқылы "педагогтерді аттестаттаудан өткізу үшін құжаттар қабылдау" 15 электрондық мемлекеттік қызмет көрсетілгенін анықтады "Білімал: ПедАтт", оның ішінде 6 МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ бас тарту түрінде көрсетілген, 9 мемлекеттік қызмет оң көрсетілді.

2022 жылғы 1 маусымдағы жағдай бойынша жалпы орта білім беру ұйымдарының 9 педагогы портфолионы "Білімал: ПедАтт" АЖ арқылы Шахтинск қаласы білім бөлімінің сараптау кеңесі мен аттестаттау комиссиясына жіберді, оның ішінде 5 педагогке (55%) "педагог-модератор" санаты берілді, 4 педагогке (45%) осы санатты алудан бас тартылды. Қарағанды облысы білім басқармасының аттестаттау комиссиясына "педагог-сарапшы" санатын беру үшін 9 өтініш жіберілді. Қазіргі уақытта педагогтардың портфолиосы облыстық Сараптамалық кеңес және аттестаттау комиссиясы мүшелерінің құжаттарды қарау және зерделеу сатысында.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізу барысында білім беру ұйымдарының қызметкерлерін көтермелеу бойынша құжаттар зерделенді.

Қызметкерлерге сыйақы беру рәсімі "мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен Қазақстан Республикасы органдары қызметкерлеріне сыйақы беру, материалдық көмек көрсету және лауазымдық айлықақыларына үстемеақылар белгілеу Ережесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 29 тамыздағы № 1127 қаулысына сәйкес жүзеге асырылады.

Алынбаған тәртіптік жазалар болған кезде қызметкерлерді көтермелеу, лауазымды адамдардың қалауы бойынша қызметкерлерді көтермелеу, сондай – ақ тәртіптік жазаларды тым қысқа мерзімде алып тастау фактілері жоқ.

Қосымша білім беру кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау мүмкін емес, өйткені жалпы орта білім беру ұйымдары сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау объектілері болып табылады. 2022 жылдың қазан айына 11 білім беру ұйымдарында (балабақшалар мен қосымша білім беру ұйымдары) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу жоспарланған, оның барысында қосымша білім беру кезіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бағаланатын болады.

Ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметтен туындайтын өзге де мәселелерді іске асыруға байланысты анықталған тәуекелдер саны-0 бірлік.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу бойынша Әдістемелік ұсынымдардың орындалуына сәйкес ұйымдастыру-басқару қызметінен туындайтын өзге де мәселелер Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша жұмысты ұйымдастыруды, сондай-ақ талдау объектісі қызметінің бюджеттік және қаржы қаражатын игеру және бөлу, салықтар мен өзге де төлемдерді жинау, қызметтің ашықтығы мен жариялылығын қамтамасыз ету сияқты бағыттарын қамтиды.

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы жұмысты ұйымдастыру

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізу барысында жұмыс тобы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша құжаттарды зерделеді.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚР Заңына, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі бекіткен сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес білім беру бөлімі мен жалпы орта білім беру ұйымдарында сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт әзірленді және бекітілді. Сондай-ақ барлық білім беру ұйымдарында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша жұмыс жоспарлары әзірленді.

Іс-шаралар жоспарын орындау үшін барлық жалпы орта білім беру ұйымдары сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша атқарылған жұмыс туралы есептік ақпарат ұсынады: іс-шараның атауы (семинарлар, дөңгелек үстелдер, пікірталастар, жиналыстар), оларды аяқтау нысаны (хаттамалар, есептік ақпарат, анықтамалар, талдау, фотоесептер).

Сондай-ақ, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша зерделенген нормативтік-құқықтық құжаттарға сәйкес жалпы орта білім беру ұйымдарында тиісті жұмыстар жүргізілуде:

- мектептерде брифингтер, дөңгелек үстелдер, сынып сағаттарын, бағыттар бойынша сабақтар ұйымдастыру;
- рухани-адамгершілік және азаматтық-патриоттық тәрбие контексінде мектеп ортасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру бағдарламасын іске асыру;
- мектеп оқушылары арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға бағытталған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу тақырыбына эссе байқауын өткізу;
- мектеп педагогтері арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы мүлтіксіз сақтауға, бюрократизмнің кез келген сыбайлас жемқорлық көріністеріне төзбеушілік жағдайын жасауға бағытталған түсіндіру жұмыстарын тұрақты жүргізу;
- мектептегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу.

Сондай-ақ, жұмыс тобы қатаң есептілік құжаттарын тексерді. Қатаң есептегі құжаттарды есепке алу, сақтау және беру Қазақстан

Республикасы Білім және ғылым министрінің 2019 жылғы 16 мамырдағы №208 бұйрығына сәйкес жүзеге асырылады. Жалпы орта білім беру ұйымдарында журналдар бар: негізгі мектепті бітіргені туралы аттестат беру журналы, орта мектепті бітіргені туралы аттестат беру журналы, еңбек кітапшалары мен қосымша беттер қозғалысының журналы, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтаңбасы бейнеленген құжаттар бланкілерін есепке алу және беру журналы. Жұмысқа қабылдау кезінде әрбір қызметкерге еңбек кітапшасын сақтау туралы қолхат-міндеттеме беріледі. 10-сынып оқушыларына қабылдау кезінде негізгі мектепті бітіргені туралы аттестаттың түпнұсқасын сақтау туралы қолхат-міндеттеме беріледі.

Қызметкерлерге белгілі сыбайлас жемқорлық фактілері туралы ақпаратты хабарлау үшін білім беру ұйымдарының фойесінде сенім телефоны бар хабарламаларға арналған жәшік бар. Сондай-ақ барлық білім беру ұйымдарында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі материалдары бар стенд бар. Міндетті түрде ай сайын ақпараттық стендте атқаратын лауазымдарын көрсете отырып, ұйымда жұмысқа орналасқан қызметкерлердің тізімі жаңартылады. Сыбайлас жемқорлық туралы фактілерді хабарлағаны үшін заңсыз жазадан, жұмыстан шығарудан немесе өзге де қысым көрсету шараларынан зардап шеккен адамдар жоқ.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу үшін ақпарат көздерінің бірі бұқаралық ақпарат құралдарында, әлеуметтік желілерде, талдау объектісінің интернет-ресурсында Жарияланымдар.

Жалпы орта білім беру ұйымдары сыбайлас жемқорлыққа қарсы бағыттағы материалдарды БАҚ-та, Instagram, Facebook әлеуметтік желілерінде, білім беру ұйымдарының интернет-ресурстарының беттерінде жариялау бойынша жұмысты жүйелі түрде жүргізеді:

«№1 мектеп-гимназиясы» КММ:

7-8 сыныптарда «Адал болу деген нені білдіреді», 10-11 сыныптарда «Жастар сыбайлас жемқорлыққа қарсы», №1 мектеп-гимназияның ішкі тәртіп ережелері», «Академиялық адалдық кодексі» тақырыптарында сынып сағаттары мен тақырыптық әңгімелер сериялары өткізілді. - https://www.instagram.com/p/CVPuh1ttf/?utm_source=ig_web_copy_link

"Көп нәрсе біздің "жоқ" байланысты» театрлық қойылымда онда сыбайлас жемқорлық айыпталып, мазақ етіледі - https://www.instagram.com/tv/CXdegAKIFxL/?utm_source=ig_web_copy_link

Сериясын өткізу (сынып сағаттары мен тақырыптық әңгіме: «Жемқорлық қайдан шығады?» 9 сынып оқушылары үшін және 10-11 сыныптар үшін сыбайлас жемқорлықтың қоғам мен мемлекет үшін салдары - https://www.instagram.com/p/CZtAsC6NkKt/?utm_source=ig_web_copy_link

Құқықтық сауаттылық апталығы аясында мұғалімдерге іс-шаралар өткізуге жәрдемдесу - https://www.instagram.com/p/CZzssn1tD3h/?utm_source=ig_web_copy_link

Оқушылардың құқықтық сауаттылығын дамытуға бағытталған сынып сағаттары мен тақырыптық әңгімелер сериясын өткізу: «Сыбайлас жемқорлыққа қатаң «жоқ» дейміз!»
<https://www.instagram.com/p/CeVxanTN9rK/>

«№2 ЖББМ» КММ:

- «Шәкәрімнің өсиеті – адалдық айнасы тақырыбына адалдық сағаты»
https://www.instagram.com/tv/CKVp_sbgSnR/?utm_source=ig_web_copy_link
- «Сыбайлас жемқорлық түсінігі және белгілері» - мектеп директорының тікелей эфирі
https://www.instagram.com/p/CKibJzDA810/?utm_source=ig_web_copy_link
- «Адалдық алаңы» жобасын іске асыру туралы
https://www.instagram.com/tv/CNjk4SoAlnJ/?utm_source=ig_web_copy_link
- «Адалдық алаңы» бейнероликтерді көру
https://www.instagram.com/tv/CT7H2OHAgXH/?utm_source=ig_web_copy_link
- «Ар-намыс, абырой және ар-ождан» сынып сағаттары
https://www.instagram.com/p/CUFKWsGtn_3/?utm_source=ig_web_copy_link
- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы бірге» ақпараттық роликті қарау
https://www.instagram.com/tv/CUFsqhgqgPX/?utm_source=ig_web_copy_link
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыпта парақшалар жариялау
https://www.instagram.com/p/CUFUsJTNDMT/?utm_source=ig_web_copy_link
- https://www.instagram.com/p/CUFUwgMNbYT/?utm_source=ig_web_copy_link
- https://www.instagram.com/p/CUFUx3PNgey/?utm_source=ig_web_copy_link
- «Адал ұрпақ» клубының қызметі аясында бірге сыбайлас жемқорлыққа қарсы сабақ
https://www.instagram.com/p/CVhnBoCtHGZ/?utm_source=ig_web_copy_link
- Парасаттылық сағаты
https://www.instagram.com/p/CVmeB0aNF8w/?utm_source=ig_web_copy_link
- Жалпыадамзаттық құндылықтар күні
https://www.instagram.com/p/CWnKBOZNVfX/?utm_source=ig_web_copy_link
- «Адал ұрпақ» слеті
https://www.instagram.com/p/CWny9bRnuog/?utm_source=ig_web_copy_link
- «Сыбайлас жемқорлық жоқ елге саяхат»
https://www.instagram.com/p/CXP5tFmtbTD/?utm_source=ig_web_copy_link
- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қала»
https://www.instagram.com/p/CZOmS0Rni4V/?utm_source=ig_web_copy_link
- құқықтық сауаттылық апталығы
https://www.instagram.com/p/CZ2EbyOtZS6/?utm_source=ig_web_copy_link
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыпта бейнероликтер көру
https://www.instagram.com/tv/CchJ6NfgL6y/?utm_source=ig_web_copy_link
- https://www.instagram.com/tv/CchJ-Q3gqJ7/?utm_source=ig_web_copy_link
- https://www.instagram.com/tv/CchKDoLAM2i/?utm_source=ig_web_copy_link
- «Сыбайлас жемқорлықты тоқтату»
https://www.instagram.com/tv/CdJLw6aAgCI/?utm_source=ig_web_copy_link
- https://www.instagram.com/tv/CdJLpwrA-9U/?utm_source=ig_web_copy_link

«Адал ұрпақ» жобасы аясында жоғары сынып оқушыларына арналған «Сыбайлас жемқорлыққа жол жоқ» атты тәрбиелік іс - шара - <https://www.instagram.com/p/CVcXXOxNeS8/?igshid=MDJmNzVkJjY=>

«Адал ұрпақ» клубының жұмысы. Парасаттылық сабақтары - <https://www.instagram.com/p/CVmWXasNjvY/?igshid=MDJmNzVkJjY=>

ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігі жүргізетін мемлекеттік қызмет көрсету сапасын қанағаттандыру мәселелері бойынша сауалнама жүргізу туралы ақпаратты тарату - <https://www.instagram.com/p/CV5CхКТNky2/?igshid=MDJmNzVkJjY=>

«Оқушыларда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру» тақырыбына Конференция - <https://www.instagram.com/p/CWuWqFQIfWZ/?igshid=MDJmNzVkJjY=>

«Адал ұрпақ» жобасы аясында жоғары сынып оқушыларының «Сыбайлас жемқорлыққа жол жоқ» бейнеролигін қарау және талқылау - <https://www.instagram.com/p/CXQfDA4N6Qf/?igshid=MDJmNzVkJjY=>

«Бұл палата қазақстандық қоғамның одан әрі дамуына кедергі болып табылатын үш жағымсыз сипаттамасын атап өтеді» тақырыбындағы дебаттық турнир (сипаттамалардың бірі - сыбайлас жемқорлық құбылыстары) – <https://www.instagram.com/p/CYGTthi-NAR4/?igshid=MDJmNzVkJjY=>

«Адал ұрпақ» клубының жұмысы. «Менің азаматтық ұстанымым» зияткерлік ойыны - <https://www.instagram.com/p/CZYSp6OlxGT/?igshid=MDJmNzVkJjY=>

«Мен, менің құқықтарым және менің міндеттерім» тақырыбындағы Викторина - <https://www.instagram.com/p/CZuABDctvHS/?igshid=MDJmNzVkJjY=>

«Адал ұрпақ» клубының жұмысы. «Пара Тоқта» ақпаратын тарату - <https://www.instagram.com/p/Cb7nl9DNdL9/?igshid=MDJmNzVkJjY=>

#Мирбезкоррупция хэштегімен бейнеролик жасау және жариялау <https://www.instagram.com/p/CchWdQGFSJS/?igshid=MDJmNzVkJjY=>
<https://www.instagram.com/p/CchWg6pFdtX/?igshid=MDJmNzVkJjY=>

«Өскелең ұрпақ-сыбайлас жемқорлыққа қарсы» газетіндегі мақала - <https://www.calameo.com/books/006694223de1c728d36f4>

«№6 жалпы білім беретін мектебі» КММ:

«ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты» жалпымектептік жиыны - <https://www.instagram.com/p/CKLzSACgL65/>

«Біз сыбайлас жемқорлыққа қарсымыз» жалпымектептік жиыны 10А - <https://www.instagram.com/p/CKL10tWgkq5/>

«Парасаттылық күні» - <https://www.instagram.com/p/CKWHQXOAhT->
<https://www.instagram.com/p/CKWLqD2AUK5//>

"Біз сыбайлас жемқорлыққа қарсымыз" Онлайн-желісі - <https://www.instagram.com/p/CKbKEmcgck3/>

"Парасаттылық күні" - <https://www.instagram.com/p/CLWrOOSg9DO/>
"Адалдық күні" бейнеролик - <https://www.instagram.com/p/CLYK1ezA2fD/>

- Сағат парасаттылық - <https://www.instagram.com/p/CMhYVZdjaDY/>
- "Адал ұрпақ" жобасына арнайы бейне - <https://www.instagram.com/p/CT9A8I3jN4d/>
- <https://www.instagram.com/p/CT9BvdSjwN/>
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыптарға дебаттар - <https://www.instagram.com/p/CUmYhIHt6QA/>
- "Адал ұрпақ" жобасын іске асыру аясында сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыпта әңгіме - <https://www.instagram.com/p/CVR0JyUNRzb/>
- Мектеп президентінің Адал ұрпақ слетіне қатысуы - <https://www.instagram.com/p/CWqZr25t92B/>
- "Адал ұрпақ" жобасы аясында 1-11 сыныптарда клуб мүшелерімен бірлесіп Халықаралық сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес күніне арналған сынып сағаттары өткізілді - <https://www.instagram.com/p/CXPxhAJjpVt/>
- Адал Ұрпақ " клубының мүшелері дайындаған "Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты" Онлайн-жиыны - <https://www.instagram.com/p/CZJDpP2IerG/>
- Адал ұрпақ " жобасы аясындағы бейнеролик - <https://www.instagram.com/p/CcXojYHDQ0X/>
- "Адал Ұрпақ" клубының мүшелерімен ұйымдастырылған "құқықтық навигатор" -құқықтық сауаттылық апталығы аясындағы Онлайн-линейка - <https://www.instagram.com/p/CZqj9xojfbh/>
- Төртінші сынып оқушыларына арналған сынып сағаты түріндегі сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-шара - <https://www.instagram.com/p/CZORqhCNWiG/>
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыпқа арналған бейнеролик - <https://www.instagram.com/p/CciDW0mDNIA/>
- <https://www.instagram.com/p/CciDlahDjIR/>
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл тақырыбына эссе байқауына қатысу - <https://www.instagram.com/p/CdxxdhqIYQ-/>
- «№7 жалпы білім беретін мектебі» КММ:
- «Қоғамда парасаттылық мәдениетін қалыптастыру» тақырыбында онлайн мастер-класс пен пікірталас алаңына қатысу - <https://www.instagram.com/p/CUZXciYtCsf/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>
- «Бұл палата мектептерде сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес пәнін енгізу дұрыс деп санайды» тақырыбындағы пікірсайыс турнирінің мектеп кезеңі - <https://www.instagram.com/p/CUo3Gb2tyFi/?igshid=MDJmNzVkMjY=>
- Әңгіме, 7 сыныптарда «Стоп коррупция» - <https://www.instagram.com/p/CVR9qhitw49/?igshid=MDJmNzVkMjY=>
- Парасаттылық сабағы - <https://www.instagram.com/p/CVkJF4jtXHi/?igshid=MDJmNzVkMjY=>
- 6 сынып оқушылары арасында «Сыбайлас жемқорлыққа жол жоқ» тақырыбында сынып сағаттары - <https://www.instagram.com/p/CZOgOktNSHx/?igshid=MDJmNzVkMjY=>

Алдын алу және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл тақырыбына бейнеролик жасау және жариялау
<https://www.instagram.com/tv/CcedjH5uDjn/?igshid=MDJmNzVkMjY=>

«№8 жалпы білім беретін мектебі» КММ:

«Сыбайлас жемқорлықты тоқтату» әңгімесі
<https://www.instagram.com/p/CLqhtwoAfOS/?igshid=MDJmNzVkMjY=>

4,5,9 сыныптар арасында үгіт бригадалар конкурсы
<https://www.instagram.com/tv/CNy0yjGFII0/?igshid=MDJmNzVkMjY=>

5-10 сыныптардағы тәрбие сағаттары
<https://www.instagram.com/p/CVmkpgBI1Kv/?igshid=MDJmNzVkMjY=>

«Адал ұрпақ» жобасын іске асыру шеңберінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыпта әңгімелесу
<https://www.instagram.com/p/CVUY9QuNrcg/?igshid=MDJmNzVkMjY=>

Ақпараттық бейне-дәрісі
<https://www.instagram.com/p/CUFYAnRtNqt/?igshid=MDJmNzVkMjY=>

Шөкәрім Құдарбердиевке арналған «Шындық сағаты»
<https://www.instagram.com/p/CKdl54tAmo-/?igshid=MDJmNzVkMjY=>

Барлық сынып оқушыларына арналған «Шөкәрім өсиеті - адалдық айнасы» бейне-дәрісі
<https://www.instagram.com/p/CLWh9DPgEVq/?igshid=MDJmNzVkMjY=>

«Шындық сағаты»
<https://www.instagram.com/p/CUFX2PUtmoR/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

Ақпарат
<https://www.instagram.com/p/CMewZ3ys4gm/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

«Шындық сағаты»
<https://www.instagram.com/p/CMdxs61MepW/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

Объект қызметінің ашықтығы мен айқындығын қамтамасыз ететін білім беру ұйымдарының құжаттары интернет-ресурстарда жарияланған:

- 2007 жылғы 27 шілдедегі «Білім туралы» ҚР Заңы;
- 2019 жылғы 27 желтоқсандағы «Педагог мәртебесі туралы» ҚР Заңы;

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт (бұйрықпен бекітілген);

- Педагогикалық этика ережелері;

- Білім беру ұйымының жарғысы;

- Мектепті дамыту бағдарламасы;

- Ішкі тәртіп ережелері;

- Құжаттаудың типтік ережелері;

- «Мектептегі тамақтану» айдарында перспективті, күнделікті ас мәзірі, жұмыс жоспары, тамақтану сапасын мониторингілеу бойынша комиссия актілері;

- Қамқоршылық кеңестің жұмысын ұйымдастырудың және оны сайлау тәртібінің үлгілік қағидалары, КС құрамы, КС отырыстарының материалдары, жұмыс жоспары.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау объектілерінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінен туындайтын өзге де мәселелерді талдау шеңберінде (Шахтинск аймағының 12 жалпы білім беретін мектебі) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің мынадай ықтимал индикаторлары бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді:

- Бюджетті қалыптастыру. Бюджетті бекітетін алқалы органның болуы. Бюджет және қаржы қаражатын игеру, бөлу:

Мемлекеттік мекемелердің үлгі жарғысында бекітілген ережелерге байланысты қызмет бюджет заңнамасында айқындалған тәртіппен алынған бюджет қаражаты есебінен қаржыландырылады.

Білім беру ұйымдары өздерінің қаржылық қызметін жүзеге асыратын негізгі заңнамалық актілер Қазақстан Республикасының Бюджет және Салық кодекстері, "азаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын ұйымдардың қызметкерлеріне, қазыналық кәсіпорындардың қызметкерлеріне еңбекақы төлеу жүйесі туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 1193 Қаулысы болып табылады, Бухгалтерлік есепті жүргізу қағидаларын (Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2015 жылғы 31 наурыздағы № 241 бұйрығы) басшылыққа алады және Қазақстан Республикасының заңдары мен заңға тәуелді нормативтік актілерін қатаң басшылыққа алады.

Бюджетті бекітетін алқалы орган – «Қарағанды облысының білім басқармасы» ММ

Ұйымдардың бюджетін орындау міндеттемелер мен төлемдер бойынша жеке қаржыландыру жоспарына сәйкес жүзеге асырылады, бюджет қаражатын толық игеру үшін тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді мемлекеттік сатып алу уақтылы жүргізіледі, еңбекке ақы төлеу, Еңбекке жарамсыздық және бос жұмыс орындарын ескере отырып, жарналар мен салықтар бойынша ақша қаражатына қажеттілік есептеледі, жеке қаржыландыру жоспарларына өзгерістер енгізуге өтінімдер беріледі.

Ұйымның бюджеттік және қаржылық қаражат сомаларымен операция жасауын бақылау тұрақты негізде Қарағанды облысы білім басқармасының «Шахтинск қаласының білім бөлімі» ММ жанындағы бухгалтериямен, сондай-ақ Қарағанды облысы бойынша Қазынашылық департаментінің Шахтинск қалалық қазынашылық басқармасымен жүзеге асырылады.

- Бюджет және қаржы қаражатын жұмсаудың ашық еместігі, оның ішінде «Ақпаратқа қол жеткізу туралы» Заңның 6-бабы 9-тармағының сақталмауы

Білім беру ұйымдарында «Ақпаратқа қол жеткізу туралы» Заңның 6-бабының 9-тармағы сақталады, атап айтқанда, бюджеттерді көрсете отырып (жеке қаржыландыру жоспары, тарифтеу тізімдері және штат кестесі) ақпарат жарияланды. Ағымдағы қаржы жылына бөлінген бюджет қаражаты шығыстарының ашықтығын көрсететін ашық бюджеттің интерактивті картасына сілтемелері бар QR-коды бар тақтайшалар -100% зерделеу үшін қолжетімді жерде орналастырылған.

Бухгалтерлік есепті уақтылы және дұрыс рәсімдеу мақсатында барлық ұйымдарда 1С бухгалтерия енгізілді: Fresh (бұлт), бұл бюджетті жоспарлау

және атқару процестерінің ашықтығын қамтамасыз етуге, бюджет қаражатының мақсатты пайдаланылуын көруге және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін төмендетуге мүмкіндік береді.

НҚА-де, бюджеттік және қаржы қаражатын жұмсаудың ашық еместігі бағыты бойынша процестерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері, оның ішінде «Ақпаратқа қол жеткізу туралы» Заңның 6-бабы 9-тармағының сақталмауы **анықталған жоқ**.

- Салықтар мен өзге де төлемдерді жинау:

Салық міндеттемесін орындау үшін тоқсан сайын ұйымдардың қызметіне байланысты (*Шахтинск аймағының 12 жалпы білім беретін мектебі*) салық есептері тапсырылады. Бухгалтерия салық міндеттемесін, салық төлемдерін есептеу, ұстап қалу және аудару жөніндегі міндеттерді орындау есебін жүргізеді. ҚР Салық кодексіне сәйкес ай сайын міндетті салықтар есептелінеді және аударылады.

Салық есептілігі салық төлеушінің кабинетінде барлық нысандар бойынша тапсырылады: <https://cabinet.salyk.kz> бұл талдау объектісі өкілдерінің және салықтар мен өзге де төлемдерді төлеушілердің жеке байланысын болдырмайды.

НҚА-де, салықтарды және өзге де төлемдерді жинау бағыты бойынша процестерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері **анықталған жоқ**.

Бекітілген бюджет негізінде барлық білім беру объектілерінде тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу жоспары әзірленді және бекітілді. Сатып алу жоспары қаржы жылына қажетті тауарларға, жұмыстарға, көрсетілетін қызметтерге, оның ішінде жұмыс істеуін қамтамасыз ету, сондай-ақ білім беру функцияларын орындау үшін қажеттілік негізінде қалыптастырылады, бұл ретте ұйым сатып алынатын тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің саны мен көлемінің нормаларын басшылыққа алады.

Тауарлар, жұмыстар және көрсетілетін қызметтер ҚР 2015 жылғы 4 желтоқсандағы №434-V «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңына, сондай-ақ мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларына сәйкес сатып алынады, Мемлекеттік сатып алу туралы барлық хабарландырулар www.goszakup.gov.kz мемлекеттік сатып алу веб-порталында жарияланады. ақшаны жұмсау рәсімдердің барлық түрлерінің ашықтығы мен айқындығы қағидаты бойынша жүзеге асырылады. Шарттар жасасу кезінде заңдылық пен ашықтық сақталады. Шартты қалыптастырудан бастап өнім берушілердің міндеттемелерін орындауға дейінгі шарттарды жасасудың барлық кезеңдерінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бақылау жүргізіледі.

Бюджет қаражатын үнемдеуді қалыптастыру кезінде өндірістік қажеттілікке (білім беру ұйымдарында жүріп-тұруы шектеулі адамдар үшін қолжетімді орта қалыптастыру, Құрылыс материалдары, кеңсе тауарлары) байланысты тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу мүмкіндігі пайдаланылады.

Тауар бірлігі бағасының негізсіздігі мәселесіне қатысты, салыстырмалы нарықтық бағалар әдісімен тауар бірлігі бағасының

негіздемесін анықтау мақсатында ұйым ең төменгі бағаны таңдап, әртүрлі жеткізушілер ұсынатын тауардың кемінде үш баға ұсынысын пайдалануды басшылыққа алады.

Сондай-ақ, тауарлардың жоспарланған құнының нарықтық құнына сәйкес келмеу фактілері жоқ екендігі анықталды. Техникалық сипаттамаларда сатып алуды тек бір нақты жеткізушіге, «қайрау» деп аталатын сипаттамалардың болуы, атап айтқанда модельді, өндірушіні, тауар маркасын және т.б. көрсету фактілері жоқ.

Мемлекеттік сатып алу жоспарын мемлекеттік сатып алу порталында орналастыру уақтылы жүргізіледі. Жеткізушілер тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді жеткізуді уақтылы орындайды. Тауарды жеткізу, жұмыстар мен қызметтерді көрсету мерзімдері орындалмаған жағдайда өнім берушілерге қатысты ден қою шаралары уақтылы қолданылады. Өнім берушілер уақытша бос ақша қаражатын ағымдағы банктік шоттарда орналастырған кезде ақша қаражатының түсуіне төлем ордерін ұсынады.

Мемлекеттік сатып алу саласында сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Білім беру ұйымдарының қызметкерлеріне жалақы төлеу ҚР Еңбек кодексімен реттеледі. ҚР Еңбек кодексіне сәйкес «жалақы – орындалатын жұмыстың күрделілігіне, санына, сапасына және жағдайларына байланысты еңбек үшін сыйақы, сондай-ақ өтемақы және ынталандыру сипатындағы төлемдер».

Жалақы төлеу кезінде әрбір қызметкерге ай сайын есеп айырысу парағы беріледі, онда тиісті кезең үшін оған тиесілі жалақының құрамдас бөліктері, жүргізілген ұстап қалулардың мөлшерлері мен негіздері туралы толық ақпарат, оның ішінде ұстап қалынған және аударылған міндетті зейнетақы жарналары туралы, сондай-ақ төленуге жататын жалпы ақша сомасы туралы мәліметтер беріледі.

Анықталған жасырын мемлекеттік қызметтер саны - 0 бірлік.

Мемлекеттік органдар өздерінің мемлекеттік функцияларын орындаған, тікелей қызметтер көрсеткен, бірақ бұл қызметтер Мемлекеттік деп танылмаған, яғни олар бойынша стандарттар мен регламенттер болмаған жағдайда, қызмет «жасырын» мәртебесіне ие болады. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу барысында жасырын мемлекеттік қызметтер анықталған жоқ.

Мектепке дейінгі балалар мекемелерінде орындарды бөлу кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау мүмкін емес, өйткені жалпы орта білім беру ұйымдары сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау объектілері болып табылады. 2022 жылдың қазан айына 11 білім беру ұйымдарында (балабақшалар мен қосымша білім беру ұйымдары) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу жоспарланған, оның барысында мектепке дейінгі балалар мекемелерінде орындарды бөлу кезіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бағаланатын болады.

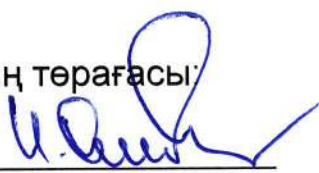
ҚОРЫТЫНДЫ БӨЛІМ

Ұсыныстардың жалпы тізімі:

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес, 10 жұмыс күні ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөніндегі, анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою үшін жеткілікті нақты іс-шараларды қамтитын іс-шаралар жоспары әзірленеді және басшымен бекітіледі.

Жұмыс тобының төрағасы:

Онсович Н.Б.

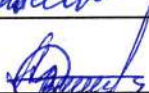

Жұмыс тобының мүшелері:

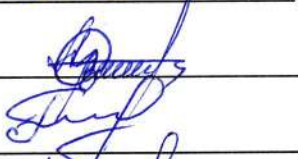
Токенова А.К.

Терещенко А.В.

Галкина А.Ю.

Ромашкова Т.Ю.

Рудоманова Л.И.

Оспанова Т.А.

